# Woord vooraf

In het derde en voorlaatste jaar van de huidige beleidsplanperiode heeft de KB het beleid volgens de uitgezette lijnen met kracht voortgezet. Met het oog op de ontwikkelingen op het gebied van de digitale informatievoorziening wereldwijd is veel werk gemaakt van de herpositionering van de (digitale) bibliotheek. Een groot deel van dit jaarverslag is gewijd aan de voortgang en de resultaten van deze omslag.

Daarnaast blijft de versterking van de wetenschappelijke informatie-infrastructuur een belangrijke verantwoordelijkheid van de KB. Een belangrijke stap is gezet met de vorming van een consortium van wetenschappelijke bibliotheken en openbare bibliotheken met een wetenschappelijke steunfunctie. De basisdiensten voor de gemeenschappelijke informatie-infrastructuur worden geleverd door OCLC (voorheen OCLC-PICA) op basis van een *service level agreement* (dienstenniveau-overeenkomst). Door de vorming van het consortium hebben bibliotheken een betere positie om samen te bevorderen dat de gewenste innovatie van de infrastructuur ook echt plaats vindt en om gezamenlijk daarbij de prioriteiten te bepalen.

Internationaal is veel aandacht uitgegaan naar Europeana, de Europese digitale bibliotheek die toegang geeft tot informatie uit Europese archieven, bibliotheken, musea en audiovisuele collecties. De lancering van de website vond plaats in Brussel onder grote politieke en publieke belangstelling. De KB zorgt voor de huisvesting van het bureau van het samenwerkingsverband van Europese erfgoedkoepels en grote erfgoedinstellingen, dat voor Europeana verantwoordelijk is. De KB is daarmee een centrum geworden waar medewerkers van diverse internationale bibliotheekorganisaties (ook IFLA en LIBER zijn in de KB gehuisvest) elkaar kunnen ontmoeten en ervaringen uitwisselen.

Het verslagjaar was het laatste onder de leiding van Algemeen directeur Wim van Drimmelen. Na zeventien jaar de KB met vaste hand te hebben geleid in de richting van de digitale bibliotheek en steeds meer nationale en internationale samenwerking, trad hij terug wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Van Drimmelen heeft, zonder zich ervoor op de borst te slaan, intensief en met succes bepleit de KB daadwerkelijk te beschouwen en te respecteren als primus inter pares in de bibliotheekwereld. Evenzeer als hij succesvol is geweest in het onderhouden van uitstekende contacten met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het Algemeen Bestuurscollege spreekt zijn grote waardering uit voor de inzet van directie en medewerkers. Met onverminderd vertrouwen kijkt het bestuur naar de toekomst.

**Mr. drs. L.C. Brinkman**
Voorzitter Algemeen Bestuurscollege

# Woord vooraf

In 2008 bouwde de KB gestaag verder aan de digitale bibliotheek. Werkprocessen werden gestroomlijnd en bestaande diensten zijn ondergebracht in de vernieuwde generieke KB-informatiearchitectuur. De digitalisering van 1,5 miljoen pagina's ANP-nieuwsberichten werd afgerond en de KB startte met het scannen van acht miljoen krantenpagina's voor het project Databank Digitale Dagbladen. Publiekelijk vroeg en kreeg de KB aandacht voor het auteursrecht, dat een belemmerende factor kan zijn bij de digitalisering van vooral twintigste-eeuws materiaal.

Een toekomstbestendige digitale bibliotheek heeft een goed functionerend opslagsysteem nodig, niet alleen ten behoeve van digitale tijdschriften en monografieën, maar ook van de masters van digitaliseringsprojecten. Met de resultaten van het project Vernieuwing e-Depot zal de KB een volgende stap in de realisatie van de digitale bibliotheek kunnen zetten. Duurzame opslag en toegankelijkheid van digitaal opgeslagen materiaal zijn van vitaal belang voor de KB. Dat we daarmee op de goede weg zijn, bleek onder meer uit het vertrouwen dat het Amerikaanse bedrijf Portico in de KB stelt. Ieder half jaar stuurt Portico, dat publicaties van Amerikaanse en internationale uitgevers duurzaam bewaart, een kopie van de daar opgeslagen bestanden naar de KB als back up.

De KB huisvest het bureau van de European Digital Library (EDL). Het verzorgt de website Europeana, die in de nabije toekomst toegang zal geven tot tien miljoen 'culturele objecten' uit meer dan duizend Europese archieven, bibliotheken, musea en audiovisuele collecties. In 2008 werd het prototype van de website in Brussel gelanceerd in aanwezigheid van de ministers van Cultuur van de betrokken landen. De publieke belangstelling bleek vervolgens zo groot dat de website bezweek onder het eigen succes. Gelukkig kon enige tijd later een robuustere versie online worden gezet.

Het grootste deel van de KB-collecties bestaat nog steeds uit gedrukte en geschreven documenten, waarvoor wetenschappers grote belangstelling tonen. In 2008 verwelkomde de KB de Britse historica Lisa Jardine als fellow. Zij deed onderzoek in onze grote Huygenscollectie. Op basis hiervan schetste ze een intrigerend beeld van de persoon Constantijn Huygens, die zo belangrijk was voor de interactie tussen Engeland en Nederland in de zeventiende eeuw. Haar lezing trok veel publiek en leverde veel aandacht op van collega-onderzoekers, studenten en de media. Onderzoekers toegang geven tot onze collecties is en blijft de belangrijkste taak van de KB.

Voor de KB als organisatie en voor alle medewerkers was het terugtreden van Algemeen directeur Wim van Drimmelen een gedenkwaardig moment. We hebben op waardige wijze afscheid van hem genomen met een feestelijk programma in de Koninklijke Schouwburg en een fraaie tentoonstelling in De Verdieping van Nederland. Hier was een gevarieerde selectie te zien van de aanwinsten die de KB onder het bewind van Van Drimmelen verkreeg door aankoop of schenking.

Tegenover elk afscheid staat een nieuw begin, in dit geval de start van twee interne opleidingsprogramma's voor talentvolle medewerkers. Een aantal jonge trainees krijgt de mogelijkheid zich te verdiepen in het informatievak en hun persoonlijke vaardigheden te ontwikkelen. Een tweede groep managementtrainees bereidt zich intensief voor op het vervullen van leidinggevende functies binnen de KB. Deze programma's maken deel uit van het strategisch personeelsbeleid.

**Dr. M.P. Bossenbroek**
Waarnemend Algemeen directeur